

(*Trouw*, Podium 9 maart 2006)

Vader wil meer achterlaten dan een glanzende carrière

door Peter-Paul Verbeek

***Bij een goed mannenleven passen zorgtaken.
Werk en zorg laten zich pas goed combineren
als man en vrouw dat allebei doen.***

In haar prachtige artikel ter gelegenheid van internationale vrouwendag pleit Hester Macrander terecht voor een herbezinning op de verhouding tussen werk en zorg. In plaats van uitsluitend glanzende carrières als een zinvolle levensinvulling te zien, zou de emancipatie zich meer moeten richten op het zorgvuldig kiezen van een evenwicht tussen de schittering van onze carrières en de intensiteit van de zorgrelaties met onze kinderen.

Aan Macranders stuk ontbreekt echter een perspectief dat in deze discussie nagenoeg altijd afwezig is, namelijk dat van de man. Op internationale vrouwendag lijkt me dat nog overkomelijk. Maar op alle andere dagen van het jaar kunnen we niet meer over emancipatie spreken zonder de rol van mannen in de verdeling van werk en zorg mee te nemen. Naast de bestaande old boys' networks en glazen plafonds is er namelijk één structurele factor die zowel vrouwen als mannen beperkt in het vinden van een evenwicht tussen zorg en werk: de vanzelfsprekende koppeling van vrouwen en zorgtaken. Ook Hester Macrander maakt die koppeling, en legt zich er expliciet bij neer dat vrouwen een grotere zorgbehoefte zouden hebben dan mannen. Terwijl werk en zorg zich pas echt goed laten combineren als mannen en vrouwen dat allebei doen.

Van de eerste feministische golf hadden we kunnen leren dat deze 'zorgbehoefte' geen vaststaand gegeven is, maar door en door cultureel geconstrueerd. We moeten dat inzicht alleen nog een stap verder doortrekken. In plaats van de zorgbehoefte een steeds kleinere plaats te geven in beelden van wat een goed vrouwenleven is, moeten we haar een steeds grotere rol laten spelen in beelden van een goed

mannenleven. Uit eigen ervaring weet ik hoe zinvol en bevredigend een substantiële zorgtaak kan zijn, in combinatie met inzet en ambitie in je werk. En ik ben zeker niet de enige man die op zijn sterfbed niet alleen wil kunnen terugkijken op werkprestaties maar ook op de relaties met onze kinderen.

Zorgtaken krijgen niet vanzelf een grotere plaats in beelden van mannelijkheid, zeker niet in een samenleving waarin betaald werk zo belangrijk is. Maar dat betekent ook dat juist via de economie de heersende normen ten aanzien van de rolverdeling in zorg en werk kunnen veranderen. Zo zou het goed zijn als vrouwen hun zwangerschapsverlof alleen kunnen verlengen met betaald ouderschapsverlof wanneer ook mannen betaald ouderschapsverlof opnemen of in deeltijd gaan werken. Doet de man dat niet, dan vervalt ook voor de vrouw het recht op betaald ouderschapsverlof. Een systeem als dit biedt mannen die graag willen zorgen de ruimte om een argument te gebruiken dat vanuit het heersende beeld van mannelijkheid wel geaccepteerd wordt: geld. En hoe meer mannen zorgtaken op zich nemen, hoe minder krachtig het heersende beeld van mannelijkheid wordt.

De twee of drie dagen werk die vrouwen vaak kiezen als mannen 'echt niet minder kunnen werken' zijn onvoldoende om er echt iets van te maken. Omgekeerd is vijf dagen werken voor veel mensen te veel om echt iets van je rol als ouder te maken. Pas wanneer beide partners in deeltijd werken, ontstaat er voor allebei een beter werkbaar (en zorgbaar) verhouding. Onhaalbaar is dat niet. Er werken anno 2006 veel meer vrouwen dan enkele decennia geleden. Op dezelfde manier kunnen er over enige tijd veel meer mannen zorgen. Het wordt de hoogste tijd voor een minister van sociale zaken die daar een bijdrage aan gaat leveren.

*Peter-Paul Verbeek is universitair hoofddocent
wijsbegeerte aan de Universiteit Twente.*